30 ta' Novembru, 1964.

Imhallfin:

S. T. O. Prof. Sir Anthony J. Mamo, O.B.E., C. St. J., Q.C., B.A., LL.D., President.
Onor. T. Gouder, LL.D.
Onor. J. Flores, B.L.Can., LL.D.

Carmel Bajada ne.

versus

Anthony Falzon, O.B.E., ne.

Vendita in Massa — "Species" — Klawsola "Tale Quale".

F'dan il-kaz kien hemm vendita ta' merci mibjugha in massa jew in blokk u bi prezz wiehed u cert u kwindi kienet vendita ta' 'species' mhux altrimenti milli kieku kienet vendita ta' haġa singola u individwalment determinata.

L-klawsola "tale quale" ma ghandiex dik l-importanza li ddahhal fil-vendita anki dak li ma jidholx fli 'species" u cioe merci ta' kwalita diversa.

Il-Qorti:— Rat l-att taċ-ċitazzjoni quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tal-Maesta Tagħha r-Reġina li bih l-attur "nomine" — peress li fl-għoxrin (20) ta' Jannar, 1961, id-Dipartiment ta' l-Ilma u Elettriku ħareġ avviż li jġib in-numru wieħed tas-sena 1961 għall-offerti għal xiri u ġarr ta' tlett lots 'scrap material' "tale quale' taħt il-kondizzjonijiet fl-istess avviż indikati (Dok. "A"); u peress li fit-tmienja u għoxrin (28) ta' Frar 1961, ġiet aċċettata l-offerta ta' l-attur "nomine" u peress li meta l-attur "nomine" permezz ta' l-impjegati tiegħu mar biex jirtira l-lot-

tijiet minnu mixtrija sab li parti mill-materjal li kien jifforma l-lots ġie mwarrab u ġie prekluż mill-konvenut "nomine" li jirtirah; u peress li l-konvenut "nomine" ipprekluda wkoll lill-attur nomine li jirtira xi oġġetti formanti parti mil fuq imsemmija "lots" — premessa kwalsijasi dikjarazzjoni u senjatament dik li bħala konsegwenza ta' l-aċċettazzjoni ta' l-offerta magħmula mill-attur "nomine" huwa għandu dritt għall-oġġetti kollha li kienu jiffurmaw parti minn l-imsemmija tlett lots kif eżistenti fil-ġurnata li huwa mar jispezzjonahom u mogħti kull provvediment opportun — talab li l-konvenut fil-kwalita premessa: (1) jiġi kundannat, fi żmien qasir u perentorju li dina l-Qorti tiffissa, jikkonsenja għas-spejjeż tiegħu lill-attur nomine dawk l-oġġetti kollha li jirriżultaw li kienu jiffurmaw parti mill-imsemmija tlett lots u li llum qiegħed jirrifjuta jikkonsenja; (2) u, in difett, jiġi dikjarat responsabbli tad-danni li jsofri l-attur bħala konsegwenza tal-mankata konsenja ta' l-imsemmija oġġetti, danni li għandhom jiġu likwidati permezzi ta' perit jew periti nominandi, u jiġi kkundannat iħallas lill-attur issomma hekk talvolta likwidata bħala danni, bl-ispejjeż kompriżi dawk tal-Protest ġudizjarju tat-tmienja u għoxrin (28) ta' Marzu, 1961.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut "nomine" li biha qal li d-ditta attriċi kienet offriet għax-xiri ta' scrap material li kien "stocked" fic-Civil Abattoir, Marsa, u li kien munzellat fi tlett lottijiet differenti: wieħed ta' concrete poles; l-ieħor ta' "galvanized wire", u l-ieħor ta' "porcelain insulators to bricks", u dina l-offerta ġiet aċċettata u d-ditta attriċi hija libera u qatt ma ġiet ostakolata li tirtira dawn l-oġġetti.

Rat id-digriet tal-Qorti fuq indikata tas-sitta u għoxrin (26) ta' April, 1961, minn fejn jidher li ġiet nominat perit

legali sabiex ifittex jgħid jekk id-domanda attriċi jihiex jew le fil-fatt fondata u jillikwida d-danni.

Rat ir-relazzjoni tal-perit minnu maħlufa fil-għaxra (10) ta' Mejju, 1962.

Rat is-sentenza ta' l-istess Qorti fuq imsemmija, mogħtija fil-ħdax (11) ta' April, 1964 li biha ġew miċħuda t-talbiet ta' l-attur "nomine", bl-ispejjeż kontra tiegħu — wara li dik il-Qorti kkunsidrat:

Illi mill-atti tal-kawża jidher li l-instanti nomine, li kien tefa "tender" maħruġa mid-dipertiment governattiv konvenut u li minn dan l-aħħar dipartiment ġiet debitament aċċettata skond il-kondizzjonijiet ta' l-offerta, qiegħed jippretendi li meta ġie sabiex jirtira l-oġġetti imdaħħla fit-"tender" ġie prekluż mill-konvenut nomine milli jirtira xi affarijiet li kienu mdaħħla fl-istess offerta meta huwa mar biex jieħu l-konsenja fil-post fejn kienet stokkjati;

Illi f'dina l-kawża għandhom jiġu eżaminati żewġ aspetti ta' mportanza determinanti għall-eżitu tagħha: (1) in-natura tal-oġġetti speċifikati fit-tender; (2) il-kredibilita u l-attendibilita tax-xhieda prodotti "hinc iride", dwar il-prova tal-vendita "in massa" li tifforma oġġett tal-offerta in kontestazzjoni.

Illi l-Qorti ma taqbelx mar-rapport tal-perit legali, għal raġunijiet li sejrin jiġu esponti aktar il quddiem u għal'ex f'dana r-rapport il-perit ġudizzjarju ma satax jieħu konjizzjoni ta' versjonijiet ulterjuri mogħtija mix-xhieda li ddeponew quddiemu, wara li huwa kien ġa ppresentah.

Illi fit-tmienja u għoxrin (28) ta' Frar, 1961, id-ditta

attriċi ħadet l-offerta għax-xiri "tale quale" u rimozzjoni ta' 'scrap material' appartenenti lid-Dipartiment tal-Ilma u Ellettriku mis-Civil Abatoir, Marsa. Dana l-materjal jinsab deskritt fid-dokument ġa fuq riferit u kien jikkonsisti fi tlett lottijiet separati: wieħed ta' "concrete poles", l-ieħor ta' "galvanized wire", u l-ieħor ta' "porcelain insulators and bricks." Dawna t-tlett lots ġew mixtrija mid-ditta attriċi bil-prezz ta' mija u sitta u tmenin lira (£186); tnejn u tletin lira (£32) u sitt liri (£6) rispettivament.

Illi qabel ma saret l-offerta, Anthony Bajada, junior, u missieru kienu marru fuq il-post biex jaraw il-materjal, fejn ġie lilhom indikat mill-watchman Giuseppe Fava. L-offerta kienet titkellem ċar jiġifieri l-poles kienu speċifikati fl-individwalita tagħhom bħala tal-"concrete"; mal-galvanized wire ma kien hemm ebda speċifikazzjoni li wieħed jista' jifhem li magħhom kienu sejrin jinbiegħu wkoll pjanċi tal-azzar, u t-tielet lot, ta' valur esigwu, kien deskritt bħala bricks u insulaturi tal-porċellana. Mela la darba n-natura tal-oġġett ġiet speċifikata, u l-attur offra biex jixtri l-oġġett hekk speċifikat, il-Qorti jidhrilha li l-kwistjoni tkun qegħda tiġi spustata, jekk tippermetti li tiġi meħuda in konsiderazzjoni kwalunkwe pretensjoni oħra li ma tidħolx fil-limiti ta' dina l-vendita. In fatti, għalkemm din tista tittieħed bħala vendita "in massa" għar-rigward tal-kwantita u tal-piż involut fiha, mhux hekk għar-rigward tal-kwalita u natura tal-oġġett mibjugħ, għaliex josserva Vivante (Trattato di Dto. Com. Vol. IV, para 1639): "La determinazione della quantita non ha la minima influenza sulla determinazione della cosa, oggetto del contratto". Jistgħu jivverifikaw ruħhom każi ta' avarija fil-piż u fil-kwantita tant li l-liġi tpoġġi r-riskju tagħhom fuq ix-xerrej (art. 1399 Kod. Ċiv. Kollez. XXXVI, 334), li għandu jbati l-konsegwenzi tal-kalkolu u tal-inċertezzi li huma bażi ta' dina x-xorta ta' operazzjoni kummerċjali; pero, għar-rigward tal-kwalita,

dawna l-elementi ma jiġux ugwalment riskontrati fil-merkanzija li timbiegħ "in bulk" bħal dik presenti. Għalhekk ix-xerrej ma jistax jippretendi li jeżorbita mil-limiti tal-offerta minnu stess magħmula biex ikun jista jesiġi l-konsenja ta' merkanzija li huwa ma xtarax, mhux għax saba nieqsa, iżda għaliex dina hija ta' kwalita oħra li, minnu setgħet kienet korporlment individwata billi l-merkanzija kienet determinata ġa mill-bidu fl-offerta (Kollezz. XXIV, 671).

Illi dana l-prinċipju huwa applikabbili b'akbar vigur, meta, speċjalment bħal fil-każ in disamina, il-merkanzija ta' natura differenti minn dik mibjugħa, kienet ammassata għaliha, u a ċerta distanza minn dik li kienet l-oġġett tal-offerta. M'hemmx dubbju li qafas ta' "concrete pole" imqaxxar u lest, ma jistax jiġi konfus ma pole li għadu m'ibbes bil-concrete li biex tkisser sitta minnhom trid ġurnata sħieħa u erba' min-nies; u dina d-differenza hija markata u visibili faċilment, u għalhekk mhux verosimilí li l-offerent jista' jiġi ndott fi żball, molto piu meta jkun persuna li tinnegozja f'dana l-ġeneru ta' merkanzija; l-istess ħaġa jingħad għall-pjanċi tal-ħadid li l-attur jippretendi li kellhom jiffurmaw parti tal-galvanized wire. A rigward tat-tielet lot mhux il-każ li jsiru osservazzjonijiet għaliex l-Qorti m'għandiex quddiemha provi biżżejjed konvinċenti biex jinduċuha tikkonkludi li dana ma ġiex konsenjat lill-attur fl-interezza tiegħu, u għalhekk toqgħod fuq ix-xhieda li ta Albert Galea.

Li, anqas ma jista jingħad li l-klawsola "tale quale" setgħet tipproduċi l-inklussjoni fil-merkanzija mibjugħa tal-oġġetti reklamati mill-attur, għaliex dina l-klawsola tirriferixxi ruħha biss għall-istat tal-merkanzija fis-sens li teskludi kwalunkwe garanzija mill-vizji okkulti tal-ħaġa

mibjugħa, "e non si riferisce alla qualita della cosa" (Kollez., XX, I, 273; XV 317).

Illi dwar il-kwistjoni tal-kredibilita tax-xhieda, għandu qabel xejn jiġi rilevat li fil-post fejn kienet esposta l-merkanzija jidher li kien hemm diversi lottijiet stakkati minn xulxin, għalkemm mhux f'distanza apprezzabbli minn wieħed għall-ieħor. Dina ċ-ċirkostanza tirriżulta:

(1) Mix-xhieda tal-Watchman Joseph Fava; ta' li skilled labourer Costantino Zammit; ta' li store officer Albert Galea; ta' Albert Bajada meta xehed: "Fhimt li kull ma kien hemm mal-boundary tal-lot, kien tagħna."

(2) iż-żewġ pjanti esibiti fil-proċess konfermati bil-ġurament.

(3) Mill-fatt li bejn il-partita tal-concrete poles u l-osqfa tal-ħadid, anki qabel ma ġew separati bil-kaxxi tatte, kien hemm kaxxa kbira li kienet tissepara dawna ż-żewġ items; liema kaxxa ma jidherx li, f'xi mument, ġiet notata mix-xhieda tal-attur, avvolja għamlu enfasi fuq lis-spostazzjoni tal-kaxxi bejn l-oqsfa tal-ħadid u l-concrete poles.

(4) Mill-fatt li ma ġiex pruvat li l-poles ġew imċaqilqin biex ġew separati mill-kaxxi. Mistoqsi fuq dana il-punt, ix-xhud ta' l-attur Pasquale Camilleri, wieġeb, li ma jafx u stqarr li: "pero dawk mhux oġġetti li ċċaqlaqhom malajr", kieku kien hemm xi indizzju ta' dana ċ-ċaqlieq, żgur li kien jiġi notat minn xi ħaddiem tal-attur, għaliex dana kien iġib miegħu l-okkupazzjoni ta' spazju akbar minn dak li kienu fuqu miġburin iż-żewġ partiti. Anki x-xhud tal-attur Emmanuele Cassar ikkonstata dina s-separazzjoni bejn iż-żewġ lottijiet tal-poles, u mingħajr ma qal li ġew

spostati kkonkluda d-deposizzjoni tiegħu b'dawna l-kliem: "ġurnata minnhom meta morna biex inġorru jiena rajt lil dawk li kienu mingħajr konkos ġew separati mill-oħrajn b'xi kaxxi."

(5) Mill-konsiderazzjoni li bejn il-concrete poles u l-osqfa tagħhom, kien hemm neċessarjament ċertu distakkament in vista tal-fatt li l-oqsfa kienu l-prodott tal-poles svestiti mill-konkos; u għalhekk mhux konċepibbili li wara li tlestew kif qal ix-xhud Galea biex jinqeda bihom id-Dipartiment, jerġgħu jitpoġġew u jitħalltu flimkien mal-poles mhux imqaxxra, li kienu appuntu dawk li l-Gvern ried ibiegħ biex jeħles mill-ispiża tax-xogħol meħtieġ għall-ksur tal-konkos tagħhom.

(6) Miċ-ċirkostanzi li, għal kull partita, irrizulta li kien hemm ċerta separazzjoni, tant huwa hekk li kien hemm lottijiet oħra fl-istess post li ġew assenjati lil'-offerenti diversi mill-attur.

Illi, stabilit dana l-punt, il-Qorti, wara li eżaminat bir-reqqa d-desposizzjonijiet tax-xhieda kollha, waslet għall-konklużżjoni li tidher aktar aċċettabili l-versjoni tal-konvenut, li ma jirriżultax li huwa animat minn xi nteress partikolari u personali li jissottraji xi ħaġa mill-merkanzija offerta u mixtrija mill-attur. Huwa, pero, ta' min jinnota li l-ammont involut fl-offerti, kieku l-attur ġie anness jirtira l-merkanzija minnu pretiża, kien jiġi sbilanċjat sensibilment, fis-sens li bih l-attur kien qiegħed jiġi javvantaġġja ruħu b'import tali li ma kienx qatt fi ħsieb tal-istipulazzjoni tal-kontraenti. Infatti, exempli gratia, kieku l-attur irtira wkoll mat-tieni lot il-pjanċi li kien jippretendi, kien jaqla ma dwar erba' u tlettin lira (£34) tagħhom biss, mentri għall-galvanized wire kien offra b'kollox tnejn u

tletin lira £(32) (v. xhieda Anthony Bajada).

Illi l-attur, għalhekk, m'għandux ikun intitolat għall-konsenja ta' dik il-merkanzija li ma kienetx tifforma parti mill-kontrattazzjoni, u għalhekk anqas ma jista jkollha ebda segwitu t-talba alternativa għall-ħlas tad-danni. Huwa risaput, infatti, li d-danni kontrattwali għandhom funzjoni riparatiċi, u m'għandhomx ikunu strument ta' piena kontra l-inadempiment, jew ta' lukru indebitu favur il-kontraent l-ieħor imma biss reintegrazzjoni tal-patrimonju tad-danneġġjat fil-misura tad-danni sofferti (Kollez. XXXVII, I, 478). F'materja ta' danni, huwa kunsidrat li sofra xi dannu min jitlef xi qliegħ li sata jikkonsegwixxi: "Dannum pati videtur, qui commodum amittet, quod consequi poterat" (Ulp. 1.2. para 11 D. "nequi in loco"). Issa, l-attur ma jistax jingħad li jinsab f'dina l-posizzjoni, għaliex meta huwa messu kien jaf li l-oġġett mibjugħ huwa dak li ġie lilu effettivament konsenjat mill-konvenut, u l-pretensjoni tiegħu fuq oġġetti oħra li ma kienux jidħlu fil-kontrattazzjoni, ma tistax tiġi okkupata bħala bażi li mħabba fiha l-istess attur qiegħed jirreklama telf ta' profitt; għaliex dak li ma kienx mill-bidu jispetta lilu, ma jistax isir oġġett ta' pretensjoni lukrativa; minn mhux obbligat ma jsir qatt inadempjenti; u d-danni appuntu huma r-risarċiment pekunjarju tal-obbligazzjoni inadempita.

Rat in-nota ta' l-appell tal-attur u l-petizzjoni tiegħu għar-revoka ta' l-imsemmija sentenza u għal-laqa tat-talbiet attriċi, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-konvenut "nomine" appellata.

Rat ir-risposta ta' l-appellat nomine li ssottometta il'i dik is-sentenza hi ġusta u jisħoqqilha, għaldaqstant, li tiġi konfermata.

Rat l-attijiet kollha tal-kawża.

Semgħet lid-difensuri tal-kontendenti.

Ikkunsidrat:

Il-Perit ġudizzjarju, fl-imsemmija relazzjoni tiegħu, issottometta illi l-oġġetti pretiżi mill-appellant "nomine" għandhom jiġu kunsidrati bħala formanti parti ntegrali mil-"lots" mixtrija, għaliex deherlu li skond il-provi li saru quddiemu wieħed għandu bilfors jasal għall-konklużżjoni li dawk l-oġġetti kienu ħaġa waħda mal-"lots" li ġew murija lill Anthony Bajada u lil ibnu Anthony min Joseph Fava, impjegat tal-appellat "nomine". qabel ma saret l-offerta għalihom mid-ditta attriċi, u allura — qal il-Perit — xejn ma jgħodd jekk dawk l-oġġetti ma kienux jidħlu preċiżament fid-diskrizzjoni ta' l-oġġetti in vendita li ġiet magħmula fl-avviż għal offerti, anki għaliex f'każijiet simili d-deskrizzjoni li tingħata lill-oġġett in vendita tkun biss intiża biex isservi ta' rikjam u ta' għajjut lil dak li jkun ird jixtri u mhux bħala deskrizzjoni sħiħa, kompleta u esklusiv ta' l-istess oġġett; ukoll għaliex kull kuntratt għandu jiġi esegwit "in buona fede" aktar u aktar f'każ bħal presenti fejn l-oġġett tal-kuntratt, imħabba n-natura tiegħu u l-post fejn ikun qiegħed, ma' jkunx jista jiġi eżaminat akkuratament u komodament, u, inoltri, jkun sejjer jiġi mibjugħ "tale quale" u f'salt.

L-ewwel Qorti irrespinġiet il-konklużżjoni li fiha wasal il-perit u waslet għall-konklużżjoni kuntrarja li l-attur m'għandux dritt għal merkanzija pretiża għaliex din ma kienetx parti mill-kontrattazzjoni, u dan għar-raġunijiet mogħtija fl-istess sentenza li minnha hemm appell.

L-appellant "nomine" iċċensura dik is-sentenza billi ma

laqgħetx il-konklużżjoni sottomessa fir-relazzjoni tal-perit ġudizzjarju fuq il-motiv li fil-każ għandha tiġi ravvisata vendita ta' korp determinat għar-raġuni li l-merkanzija kienet ġiet deskritta: fl-ewwel "lot" bħala "concrete ploes"; fit-tieni "lot" bħala "galvanised wire", u fit-tielet "lot" bħala "porcelain insulators and bricks", u allura, kif ingħid fis-sentenza ta' l-ewwel Qorti, l-appellant "nomine" ma setax jippretendi li xtara merkanzija oħra ta' kwantita diversa, aktar u aktar meta dik il-merkanzija ta' natura differenti min dik deskritta kienet ammassata għaliha f'ċerta distanza l'hemm mill-oħra.

Il-motivi ta' ċensura dedotti mill-appellant "nomine" fil-petizzjoni tiegħu u diffusament spjegati fit-trattazzjoni orali ta' dana l-appell jistgħu jiġu ridotti għal dawk li sejjin jiġu ndikati, jiġifieri:

1. L-ewwelnett — u dan, jgħid l-appellant "nomine" għaliex il-partita ma kienitx tikkonsisti minn kif argumentat l-ewwel Qorti, "concrrete poles galvanised wire u porcelain insulators and bricks", imma inveċe, partita ta' *"scrap metal" "tale quale"* kif kostitwita min tlett lottijiet li kienu jġibu d-deskrizzjoni riferita.

2. Imbagħad, għaliex ma rriżultax li l-merkanzija pretiża kienet ammassata għaliha, a ċerta distanza, billi l-provi juru fil-kumpless tagħhom il-kuntrarju.

3. Għalhekk fil-każ presenti, bħal f'każijiet simili, id-deskrizzjoni tal-merkanzija għandha tiġi kunsidrata magħmula kif irreleva l-perit ġudizzjarju, pjuttost biex isservi ta' rikjam u ta' għajjut lil dak li jkun irid joffri u jixtri milli bħala deskrizzjoni eżatta u esklusiva ta' l-istess merkanzija, u allura l-fattur importanti li għandu jiddeċiedi

liema kienet il-merkanzija li għaliha saret l-offerta u li ġiet fil-fatt mixtrija jikkonsisti fil-prova ta' dak li kien jifforma parti mil-"lots" in vendita u li ġew murija mill-offerent.

Inoltre, fit-trattazzjoni orali l-appellant "nomine" issottometta, wara li eżamina u ddiskuta l-provi, biex minnhom joħroġ li l-merkanzija pretiża ma kienetx segregata mil-"lots" fuq riferiti, illi, f'vendita ta' dina l-ispeċie, jekk jibqa xi dubbju kienetx jew le dik il-merkanzija segregata, dak id-dubbju għandu jmur favur tiegħu u kontra l-appellant "nomine" billi jekk dan ma ħax il-prekawzjoni li jissegrega sewwa l-merkanzija kien negliġenti u bħala tali għandu jimputa lilu nnifsu t-telf li in konsegwenza ta' dik il-ħtija jista jsofri.

Din il-Qorti, wara li eżaminat attentament il-provi u rriflettiet fuq is-sottomissjonijiet skritti u orali tal-kontendenti, waslet għall-konklużżjoni li l-appellant "nomine" ma jistax jippretendi li huma tiegħu, għaliex kienu ffurmaw parti mil-"lots" fuq imsemmija u kwindi xtrahom, l-oġġetti li huwa qiegħed jippretendi.

Inveru, l-ewwelnett, u riferibilment għall-ewwel motiv tal-appell, mhix korretta l-allegazzjoni magħmula mill-appelant "nomine" li hu xtrara "scrap metal" il-għaliex fl-avviż għall-offerti ma ġewx użati il-kliem "scrap metal" kif issottometta l-appellant "nomine", imma, inveċe, il-kliem "scrap material" u allura huwa għamel offerta għal, u xtara, dak lis-"scrap material" li ġie speċifikament deskritt fl-istess avviż bħala "concrete poles" formanti l-ewwel "lot"; "galvanized wire" komponenti t-tieni "lot"; u "porcelain insulators and bricks" kostitwenti it-tielet "lot". kollox "tale quale". Si trattava kwindi ta' merċi mibjugħa in massa jew li blokk u bi prezz wieħed u ċert u kwindi kienet ven-

dita ta' "species" mhux altrimenti milli kieku kienet vendita ta' ħaġa singola u ndividwalment determinata billi, kif hu risaput, fil-lingwaġġ ġuridiku odjern, dak li fid-Dritt Roman kien "species" hu llum, għalina, kwalunkwe ħaġa ċerta u ndividwalment determinata, u allura ċertament bħala regola l-appellant "nomine" ma jistax jippretendi merċi li ma tidħolx f'dik lis-"species", u l-klawsola "tale quale" ma għandiex dik l-importanza li l-appellant "nomine" irid jattribwilha; jiġifieri li ddaħħal fil-vendita anki dak li ma jidħolx fil-"species", fi kliem ieħor jinstabu ma dawk li jidħlu fi-"species", u dan għaliex is-sinjifikat li kien intiż li jiġi mogħti lil dik il-klawsola hu evidentement dak li komunement jiġi mogħti lilha meta tiġi magħmula bħala kondizzjoni f'venditi simili, jiġifieri dak li jagħmluha tirriferixxi għall-istat tal-merkanzija.

Imbagħad, lanqas ma jista jingħid li l-provi akkwisiti għall-proċess juru konkludentement, fi kliem iktar proprju li jista jingħad li ġie verament jew suffiċjentement pruvat, iġifieri li b'dawk il-provi l-ġudikant jista jakkwista dik iċ-ċertezza morali li tabilħaqq il-merkanzija pretiża kienet mal-"lots" li hu ra qabel ma għamel l-offerta. Jekk hemm xi dubbju — hu qal — dan għandu jmur favur tiegħu u kontra l-appellat "nomine" billi dan id-dubbju jmur għall-ħtija tiegħu għaliex ma ssegregax sewwa l-merkanzija. Imma, apparti l-esistenza tal-prinċipju l-ieħor, iġifieri li fid-dubbju hu aħjar li jiġi favorit dak li jkun irid jevita dannu milli dak li jkun qiegħed jipprova jikseb profitt, hawn mhux proprjament każ ta' dubbju, imma każ fejn, nonostanti l-eżami akkurat tal-fatti riżultati, ta' l-indizji u ta' kull singola ċirkostanza, il-ġudikant iħoss li ma jasalx għall-intima konvinzjoni li l-merkanzija pretiża kienet tifforma parti min dik li kienet ammassata fit-tliet "lots" fuq indikati.

Inveru, u apparti d-deskrizzjoni preċiża ta' dawk il-

lots fis-sens li aktar il-fuq ġja ġie spjegat — liema deskrizzjoni ċertament ma jistax jiġi negat li għandha mportanza — mill-provi prodotti mill-konvenut "nomine" jirriżulta li l-merkanzija pretiża ma kienetx qegħda ġol-"lots" li l-appellant "nomine" xtara, imma kienet qegħda separata u għaliha. Din il-Qorti ma sabet l-ebda kontraddizzjoni fid-deposizzjonijiet ta' dawn ix-xhieda, kif issottometta l-appellant "nomine", il-għaliex ċertament mhux kontraddizzjoni, kif hu qal li hi, iċ-ċirkostanza rilevata mhiex xhud Albert Galea, in rigward speċjalment tal-"porcelain insulators u bricks", li mill-"heap" ta' "scrap iron", li kien qiegħed għalih, kien hemm xi waħdiet li kienu qegħdin imissu mal-munzell ta' "insulators u bricks". Ix-xhieda ta' l-appellat nomine, Joseph Fava u Albert Galea, ma qalux, kif l-appellant "nomine" jgħid li qalu, li l-pjanċi kienu qegħdin imissu mal-"galvanised wire". Galea qal li ma kienux qegħdin imissu anzi li kien ftit l'hemm, fir-rokna u Fava qal li kienu ħdejn il-"lot" tal-"galvanised wire" u li xi truf ta' dan il-wire kienu jmissu magħhom. Il-fatt li kien hemm xi truf tal-"wire" imissu mal-munzell l-ieħor fejn kien hemm merkanzija ta' kwalita diversa la ġġib kontraddizzjoni u lanqas ċertament ma jġiegħel li ż-żewġ mnizel isiru wieħed. In rigward għal "poles" imqaxxra, irriżulta li kienu separati mill-"concrete poles" anki mill-istess xhieda ta' l-appellant "nomine" u, inveru, Costantino Zammit qal li dawn il-"poles" li kienu ġa ġew imqaxxra mill-concrete min-nies tal-Gvern, kienu separati min l-oħrajn wisa ta' żewġ piedi jew tlieta u Albert Bajada qal li kienu "stakkati' għalihom, għalkemm — kif hu qal — fl-istess "lot", u dan kuntrarjament għal dak li qal l-imsemmi Costantino Zammit li xehed illi kienu "ħdejn il-"lot". L-istess Albert Bajada, imbagħad, iktar il-quddiem fix-xhieda tiegħu qal li ġew separati permezz ta' kaxxi, iżda jirriżulta li dawn il-kaxxi ġew poġġuti għaliex meta l-impjegati ta' l-appellant "nomine" kienu

qegħdin ikissru l-"concrete" biex jikxfu l-ħadid bdew ipoġġu dan il-ħadid viċin ta' l-istess ħadid tal-Gvern u dawk il-kaxxi tpoġġew biex tiġi evitata l-konfużjoni. In rigward tal-"lot" tal-"porcelain insulators and bricks" jirriżulta soddisfaċentement li kien hemm tabilħaqq xi ħadid im-waħħal mal-"insulators", imma dan il-ħadid ġie meħud mill-appellant "nomine", u mhux fil-kwistjoni; iżda, lis-"scrap iron", li jippretendi wkoll kien ammassat għalih kif jirri-żulta assodat mill-kompless tal-provi.

Anthony Bajada u ibnu Anthony xehdu li meta, qabel ma għamlu l-offerta, marru biex jaraw il-lottijiet, l-imsemmi Fava qalilhom "li kollox kien kompriż fil-kuntratt." Dana huma qaluh naturalment għaliex jippretendu li l-pretiża merkanzija kienet qegħda f'xi wieħed mit-tlett lottijiet; pero kif ġja ngħid, il-kuntrarju jirriżulta mhux biss mix-xhieda tal-appellat "nomine" imma anki min xhieda prodotti mill-istess appellant "nomine" Fava xehed li ma jidhirlux li ġie mistoqsi u li hu rrisponda li l-ħadid imqaxxar kien inkluż fil-"lot" tal-"poles": qal li kull ma qal kien "ara x'joħroġ mill-"concrete poles". Iċ-ċirkostanzi juru li għanda tiġi aċċettata din ix-xhieda, u, difatti, ġja ġie spjegat kif irriżulta, mhux biss mix-xhieda ta' l-appellat "nomine" imma anki min xi xhieda ta' l-appellant "nomine" illi l-imqaxxrin ma kienux ammassati mal-"poles" l-oħra tal-"concrete", imma stokkjati għalihom, xi żewġ pied jew tlieta l'hemm minnhom, u hu wisq iktar presumibbli li Fava qal dak id-diskors biex jurihom kemm ħadid joħroġ mill-"poles" meta jiġu imqaxxra kif ried jagħmel bil-"concrete poles" li kien sejjer jixtri l-appellant "nomine".

Għal dawn il-motivi:

Tirrespinġi l-appell u tikkonferma s-sentenza denunzzjata bl-ispejjeż kontra l-appellant "nomine".